

Защо е опасна за правосъдието новата ЕИСС

С настоящото становище съдии от Върховния касационен съд (ВКС) се обръщаме към Министъра на правосъдието (с оглед правомощията му по чл. 360б и чл. 360в от Закона за съдебната власт (ЗСВ) и към цялата юридическа общност, за да предизвикаме дискусия, поради отказ от страна на Висшия съдебен съвет (ВСС) да откликне на огромното недоволство, което вече масово се надига сред съдиите от всички съдебни райони и всички инстанционни нива в страната по отношение на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), като негови членове твърдят, че **недобротото познаване на съвършено новата концепция и широката мащабност на проекта** са причина за недоверието в проекта у съдии и служители, поради което е **необходимо да се положат усилия за усвояване на операциите и стъпките**, както и да се постигне освобождаване от рутинните нагласи към петте различни деловодни системи, по които съдилищата са работили досега, но които не са пригодени за електронно правосъдие.

Тази програма категорично не съответства на целите, поставени пред проекта, по който е изработена, а именно за осигуряване на достъпно електронно правосъдие, повишаване качеството на работата (тази цел напълно е пренебрегната) и оптимизиране работата на съдебните служители (постигнато е точно обратното – множество и безсмислено извършвани дейности в системата от служителите). Според поставената задача системата трябва да е единна, лесна за поддръжка и да освободи отделните органи на съдебната власт от финансовата тежест да поддържат отделни уеб-базирани системи, трябва да позволява лесно развитие в зависимост от появата на нови технологии, лесно добавяне на нови функционалности и да осигурява единна политика за достъп на гражданите до правосъдие, но към настоящия момент не е постигната нито една от тези цели.

Така наречената единна информационна система **ниито е единна, ниито е система**. Вместо същата да се създаде в услуга на всички ползувачи се от нея и при спазване на всички устройствени и процесуални закони, разработилите я „специалисти“ на практика са създали недоносче, което не съответства на правилата, по които работи съдебната система.

При това същите тези „специалисти“ дори си позволяват да налагат свои правила в противовес на основните принципи, върху които е изградена съдебната система, защитени и в Конституцията на Република България (КРБ), която в своя чл. 117 предвижда, че *„Съдебната власт защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата“*, както и че *„Съдебната власт е независима“*. Програмата не отчита обстоятелството, че в системата от правни гаранции за защита правата и законните интереси на гражданите съдебните гаранции са най-висши, защото съдът в своята дейност следва да е независим и да е подчинен само на закона, а не на изискванията на неясен програмен продукт, който да може да изпълнява функцията на електронна среда, в която да се осъществява електронно правосъдие.

С тази „единна система“ се погазва на първо място именно независимостта на съдебната власт, тъй като съдиите, при изпълнение на своята правораздавателна дейност, вместо да се подчиняват на правилата, предписани им от закона, трябва да се подчинят на предписани им от софтуерни специалисти действия в една програма, в която всеки акт, който изготвят по същество, е достъпен за намеса в него от софтуерните „специалисти“, изготвили системата, но не и от съдията – член на състава,

освен за подпис. Тази „единна“ система не е разработена с цел да се улесни достъпът до съд на страните и по-бърза работа по придвижване на документите по делата, тъй като според нейните автори съдиите и служителите в съда трябва да са програмисти и да си „създават задачи“.

Поддържа се тезата, че съдебните актове ще са само електронни документи, но в същото време, за да се спази достъпността на правосъдието към настоящия момент – конституционен принцип, същите се изготвят и на хартиен носител, който също се подписва от съдиите, т.е. създават се два оригинала на един и същ съдебен акт (електронен и хартиен), като при това в електронния му вариант „наблюдаващи“ софтуерни специалисти могат да се намесят и със „свой вариант“ на редакция на съдържанието. И отново авторите на програмата са забравили, че съдът в своята дейност се ръководи от закона, а разпоредбата на чл. 102а ГПК предвижда, че съдът издава актовете и извършва всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма при условията на ЗСВ, **освен ако поради естеството им това е невъзможно или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин.** Системата напълно изключва този друг начин, но за сметка на това отново в нарушение на ал. 4 на същата разпоредба издаден в електронна форма акт на съда се възпроизвежда на хартиен носител, който има значение на официален препис, но се подписва от съдиите, постановили акта, като оригинал, а не се заверява от служител, овластен от ръководителя на съответния съд. И тогава възниква въпросът кой е „по-главният оригинал“ – поредно абсурдно положение.

Новите разпоредби на чл. 33, ал. 7 и 8, чл. 55, ал. 1, чл. 75, чл. 79, чл. 82, ал. 1, чл. 87, ал. 1, чл. 90, ал. 1, чл. 149, ал. 3, чл. 178, ал. 8-10, чл. 180, ал. 8 и 9, чл. 209, ал. 2, чл. 247, чл. 247а, чл. 310, ал. 1, чл. 311, ал. 2, чл. 320, чл. 322, чл. 340, ал. 2, чл. 350, ал. 3 и 4, чл. 351, ал. 3 и 4 и чл. 375 от Наказателно-процесуалния кодекс /НПК/ не отменят досегашната писмена форма на съдебните актове, а с предвидените законодателни промени се предвижда само една **допълнителна възможност** за осъществяване на процесуални действия и в електронна форма. Затова и с новия чл. 247, чл. 1 НПК изрично се предвижда, че електронно дело се образува едва с поставяне на началото на съдебното производство като самостоятелна фаза от наказателния процес, а не с образуване на отделно съдебно дело пред конкретен съд. Когато не е образувано електронно дело още от самото начало на производството, съдебните актове по чл. 33 НПК, включително и присъдите, не могат да имат друга форма, различна от тази, по която се провежда съответното наказателно производство. Недопустимо е процесуално изготвените документи в съдебна фаза от наказателното производство да имат различна форма – в една част делото да бъде на хартиен носител, а само съдебните актове (вкл. и присъдите) да бъдат в електронна среда. Това разкъсва единството на наказателното производство и прави невъзможно запознаването на страните с делото – те нямат достъп до ЕИСС. Но, разбира се, и тези „подробности“ са се оказали пренебрегнати за разрешаване от „специалистите“, изготвили програмата, независимо че разпоредбата на чл. 360з от ЗСВ изисква само при извършване на процесуално действие, което поставя началото **на отделно производство**, да се образува електронно дело в информационната система на органа на съдебната власт, а не и когато производството не е започнало в електронна среда и то е единно, но продължава да се развива пред погорна съдебна инстанция.

Поради недостатъците в програмата е наложително електронните подписи, когато съдиите са трима, да се полагат едновременно и въпреки това е възможно единият от трите подписа да „изчезне“, да „се счупи“ без обяснение от авторите на програмата защо това се случва, как да се поправи и къде „е отишъл“ вече положеният електронен подпис. Простото действие за подписване на готов съдебен акт **без**

програмата изисква няколко секунди, но за сметка на това в програмата, при необходимостта да се подпишат електронно трима съдии, действието отнема най-малко половин работен ден. Съвсем неизяснен пък остава въпросът как цялата тази процедура се осъществява при наличието и на съдебни заседатели в състава.

Именно специалистите, изготвили програмата, са „разпоредили”, че по отношение текста на подписан, но необявен акт е невъзможно да бъде извършена техническа корекция от съда, като това е позволено само на „наблюдаващите специалисти” и поправка може да се извърши само ако те – **които не са част от съдебния състав, постановил акта, и въобще от съдебната система**, разрешат корекцията да бъде извършена, при това след отправяне на специална електронна молба. За авторите на програмата очевидно не съществува разпоредбата на чл. 246 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/, според която само след като обяви решението по делото, съдът не може сам да го отмени или измени. Тази програма е забранила по същество и приложението на чл. 247 и чл. 248 ГПК, които допускат поправка на фактическа грешка, допълване или тълкуване на вече постановен съдебен акт. При действието на ЕИСС, ако страната поиска поправка, допълване или тълкуване на вече постановения акт, ще получи и ново електронно дело, за да може отново всички да си „поставят множество задачи”, а не бързо да бъде постановена исканата корекция. Ако в досега действащите програми това ставаше с една стъпка, то новата система изисква множество такива: „задача“, „приеми задачата“, „разгледай задачата“, „нова задача“, „потвърди“ и т.н., което безспорно е ненужно и даже абсурдно. И всичко това е вярно дори само за една-единствена задача, а ако в рамките на деня те са повече, няма как да стигне времето на изпълняващия за изпълнението им в рамките на един работен ден по причини, които нямат нищо общо с правото и с личните му технически и юридически познания. Така единната информационна система се оказва „господар” на процеса.

Съществува неписана забрана от същите тези създатели на програмата да се спазват и други разпоредби на ГПК, като например тази на чл. 213 ГПК, предвиждаща възможността да се обединяват дела за общо разглеждане. Ако делото бъде изпратено в друга инстанция за отстраняване на административни пропуски, при връщането му обратно системата изисква да се образува ново дело, да се разпредели отново на съответен състав, без при това по първото дело да е издаден какъвто и да било правораздавателен акт, пак в нарушение на законова разпоредба – чл. 360п ЗСВ /в сила от 10.02.2017 г./, предвиждаща при обявяване на последващ акт, който е свързан с предходен акт на същия орган, връзката между двата акта да се отрази в регистъра, а не изкуствено да се създават множество нови дела.

Системата не позволява също така да се проследи какви видове дела по съответния текст на даден закон са постъпили в съда, да се проследи дали по отношение на дадена страна има образувани и други дела, както и да се проследят постъпили „серии” дела в даден съд, с оглед изискването за точно и еднакво разрешаване на сходни спорове (чл. 124 КРБ). Тази „прогресивна” програма не отчита и натовареността на отделните колегии, отделения, състави и съдии и е пречка да се постигне равномерна натовареност на съдиите (докато в досегашните програми, макар и несвършени, това е възможно).

Напълно неясно е и **защо в системата са поставени в отделни стъпки мотивите и диспозитивът на иначе единния и неделим съдебен акт**, в нарушение на всички процесуални принципи.

Без да се следва някаква логическа последователност, написана саморъчно молба от страна по делото до съда, като се сканира, поставя началото на множество задачи към служители и съдии в т.нар. единна система, след което на страната отново трябва да се изпрати хартиен документ, като при това десетки служители в

продължение на часове са работили „задачи“ в единната система по една-единствена молба, което излишно ги натоварва и намалява ефективността на тяхната работа, а и създава усещането, че процесът се забавя умишлено.

На същите тези „специалисти“ при създаването на програмата очевидно не им е било ясно, че по много от делата съдът бива сезиран със саморъчно написани молби, като например от страна с искане да се допусне безплатна правна помощ по вече образувано дело, но в ЕИСС ще се постави начало на ново такова, след което съдии и служители, като направят стотици „стъпки“, отваряйки и затваряйки различни „страници“ в системата, приемайки и изпращайки си „задачи“ в нея, пак на хартиен носител трябва да изпратят крайния акт на Бюрото за правна помощ, откъдето отново на хартиен носител ще се върне актът, с който се посочва кой адвокат е определен за осъществяване на правната помощ, и пак след множество „задачи“ този адвокат евентуално ще се окаже пълномощник на страната, но по ново електронно дело. И всичко това при ясната разпоредба на чл. 360ж ЗСВ, според която изявленията и актовете, подавани до органите на съдебната власт на хартиен носител, както и всички документи и информация на хартиен носител, се въвеждат в информационната система на органите на съдебната власт чрез снемане на електронен образ във вид и по начин, позволяващи възпроизвеждането им, като пълното и точно съответствие на снетия електронен образ със снемания оригинал, както и на въведената електронна информация, се удостоверяват от служители, определени от административния ръководител на органа на съдебната власт, като удостоверяването се извършва **чрез полагане на подпис на служителя върху хартиения носител**, а на въведените електронни образи – чрез подписването им с електронен подпис на служителя, т.е. видно е, че законът предполага всичко това да представлява една „стъпка“ в информационната система, а не десетки и дори стотици „програмни задачи“, водещи до образуването на множество изкуствено създадени дела.

Изготвянето и изпращането на съобщения и призовки до страните, издаването на удостоверения, съпроводителни писма и особено издаването на преписи от приложени по делото документи изисква служителите да си създават множество „задачи“, да си ги „приемат и изпълняват“, да „поставят задача и на съдията“ – да разпорежи или откаже издаването им, и едва след няколко дни или дори седмици евентуално да се предостави поисканият документ на страната, отново на хартия, тъй като **за нея не съществува законово задължение да посочи и въобще да разполага с електронен адрес**.

Не е съобразено и обстоятелството, че в НПК е регламентирано, че връчването на призовки, съобщения и книжа на обвиняем и на защитник в съдебната фаза **може** да се извършва по електронен път с тяхно съгласие, когато са посочили електронни адреси, а съгласието може да бъде оттеглено по всяко време, т.е. отново **липсва задължително електронно призоваване и съобщаване**.

И, разбира се, отново е пренебрегната законова разпоредба – чл. 360в, ал. 2 ЗСВ, предвиждаща, че **Единният портал за електронно правосъдие**, а не ЕИСС (която според чл. 360б ЗСВ е само информационна система), е тази система, чрез която се осигурява възможност за: **заявяване на извършването на удостоверителни изявления в електронна форма, извършване на процесуални действия в електронна форма, връчване на съобщения и призовки и достъп до поддържаните от органите на съдебната власт електронни дела и публични регистри**.

Няма обяснение защо в този случай отново се забравя какво предвижда законът – чл. 102д и 102е ГПК, а именно, че **само за постъпил електронен документ в информационната система** потвърдението се изпраща на електрония адрес за връчване на страната, както и че всички процесуални действия на страните може да се извършват в електронна форма, **освен ако поради естеството им това е невъзможно**

или по силата на закон е предвидено извършването им по друг начин (последната възможност не съществува в ЕИСС, т.е. съдът трябва постоянно да нарушава закона „по заповед“ на авторите на програмата и със съгласието на възложителя). Недопустимо е между кориците на хартиено дело да липсва постановената присъда на хартиен носител, носеща подписите на съдебния състав, а да бъде поставен документ от електронния вариант на въведена в ЕИСС присъда. **Липсата на саморъчно подписан съдебен акт по хартиено дело представлява съществено процесуално нарушение по чл. 348, ал. 3, т. 2 НПК.**

Няма отговор и на въпроса, след като един акт е създаден и обявен като електронен документ (след многодневно „създаване на задачи“ в системата, вместо да се извършва дейност по правораздаване) бъде връчен на страната на хартиен носител, защото тя не е длъжна да посочи електронен адрес, от който момент следва да се приеме, че последната е получила документа, като е ноторно известно, че пропускането на някои срокове води до загубване на права.

Авторите на програмата са пропуснали да съобразят и разпоредбата на чл. 150 ГПК (идентична по съдържание разпоредба има и в НПК – чл. 311), според която за разглеждането на делото се съставя протокол, в който се вписват мястото и времето на заседанието, съставът на съда, името на секретаря, явилите се страни и техните представители, същността на изявленията, исканията и изказванията на страните, представените писмени доказателства, показанията на свидетелите и на другите лица по делото и констатациите и определенията на съда, протоколът се съставя под диктовката на председателя, като се предоставя на разположение на страните в тридневен срок от заседанието и се подписва от председателя и от секретаря, т.е. **няма как да има характеристика на електронен документ** по смисъла на Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги и следва логичният въпрос – защо тогава ще се подписва с електронен подпис.

В програмата са пренебрегнали и разпоредбата на чл. 234 ГПК, според която за всяка спогодба, която не противоречи на закона и на добрите нрави, се съставя протокол, който се одобрява от съда и се подписва от него и от страните, като съдебната спогодба има значението на влязло в сила решение и не подлежи на обжалване пред по-горен съд. Това право на страните отново е напълно „заличено“ от процеса по силата на ЕИСС, тъй като за програмата не съществува съдебният протокол, който се изготвя в залата на хартиен носител, а и **страните нямат задължение да се явят „въоръжени“ с електронен подпис в съдебно заседание.** Същите проблеми възникват и при приложението на разпоредбата на чл. 382 НПК, т.е. при одобряване на споразумение от наказателния съд, с което се прекратява производството по делото.

При следване на задачите в ЕИСС по същество **не може да се проведе и производство по определяне на срок при бавност** – чл. 255 – 257 ГПК, тъй като страната, която сезира съда, не е длъжна да извърва това процесуално действие чрез електронен документ, нито пък е предвидено как молбата ѝ да бъде разгледана от по-горния съд.

В ЕИСС съществува опция за издаване на електронен изпълнителен лист, като изработилите я специалисти изобщо не са се съобразили с факта, че съобразно действащите процесуални права електронна система за съдебно изпълнение все още не съществува и изпълнителният лист следва да бъде издаден на хартиен носител в единствен екземпляр (чл.408 , чл.409, ал.1 , чл.416 и чл.418, ал.2 и 5 ГПК). Предоставеният за ползване на съдебната власт продукт отново не се интересува от законовото изискване правото на принудително изпълнение да се удостоверява пред изпълнителния орган с изпълнителен лист на хартиен носител (чл.426 , ал.1 и чл.428, ал.1 ГПК).

Във ВКС системата изобщо не отчита необходимостта по всяко време да могат да се проследят влезлите в сила съдебни актове на други състави по ключови думи, което не позволява проследяването и уеднаквяването на практиката и в частност проследяването на постановените решения по чл. 290 ГПК, с които вече е дадено разрешение по редица въпроси, а това е необходимо, за да се прецени дали дадено обжалвано въззивно решение да бъде допуснато до касационен контрол. При това, ако дадено дело бъде допуснато до касационен контрол, съдията-докладчик, вместо да използва същото време за работа по повече дела, отново трябва „да стане програмист“ и да си „създаде задача“ – как вече приключило според системата дело (тъй като по него има постановен акт – определение за допускане до касация) да бъде „съживено“, за да може да се отрази в същата тази „свършена система“, че ще бъде проведено открито съдебно заседание, като след провеждането му и след множество нови „задачи“ на съдията да се позволи да качи и съдебния протокол, подписан отново и с електронен подпис, и на хартия, а като делото бъде решено по същество, да бъде обявен и крайният акт, отново след продължителна „разходка“ в системата между съдии и служители.

Налице е безпорядък и във връзка с виртуалното създаване на закрити заседания и прогнозни часове за тяхното провеждане (напълно ненужни в работата на съда). Съществува неяснота по формирането на съдебните състави за закритите заседания в наказателна колегия предвид спецификата на произнасянето по тях. Липсва яснота по механизма за създаване и обявяване на някои актове по движение на делата, но и на такива, свързани с решаване на делата по същество.

Няма и яснота по отношение на това как ВКС ще образува съответни дела и ще се произнася при вземане на решения от Пленума (например за да се даде становище по дело на Конституционния съд), по тълкувателните си дела (дейност, която е от съществено значение за уеднаквяване на практиката), нито по дела, изискващи образуване на смесени състави съобразно разпоредбата на чл. 63, ал. 9 ЗСВ със съдии от Върховния административен съд (ВАС) които, за тяхна голяма радост и за радост на страните по административни дела, не са част от тази напълно непригодна за работа система, като последната (отново в противоречие със закона) не допуска като възможност да последните да бъдат „включени“ в състава, който ще разгледа спора, по който е образувано дело по спор за подведомственост във ВКС.

Буди пълно недоумение и фактът, че дела, които не са започнали като електронни – за отмяна на арбитражни решения по Закона за международния търговски арбитраж, по дисциплинарни производства по Закона за частните съдебни изпълнители и по вписвания по Закона за адвокатурата, внезапно ще се трансформират в електронни такива пред ВКС, но, разбира се, по тези проблеми авторите на тази „иновационна“ система отново мълчат, при това при наличието на съществуваща разпоредба в чл. 360з, ал. 2 ЗСВ (в сила от 31.12.2020 г.), съгласно която електронното дело е съвкупност от свързани електронни записи в информационната система на **органа на съдебната власт**, а не и на други органи, извън тази власт. Но за сметка на това готов и подписан съдебен акт на хартиен носител може да не бъде обявен в ЕИСС, поради множеството „грешки“ в системата, свързани с подписването му с електронни подписи. **Налице е съществено несъответствие на основни положения в системата с актуалната законова рамка. Липсва ясен алгоритъм за подписване на актове, по които има особено мнение**, както и хипотеза, при която докладчикът е на особено мнение и на основание чл. 33, ал. 5 НПК мотивите се изготвят от друг член на състава. Още по-голям хаос създава иначе лесното и бързо за осъществяване процесуално действие по отвод на член от състава от разглеждането на конкретно дело.

Възникват множество затруднения и при насрочването на делата от председателите на отделения, тъй като при подписване на разпореждането за

насрочване „задачата“ не се приключва сама, а и при това няма удобен достъп до календар с графика на заседанията.

Не следва да се подценява и обстоятелството, че **въведените бланки са некомпетентно изготвени** и например дело, образувано по молба за отмяна, се отразява като касационно такова (т.е. **производствата по чл. 303 и сл. ГПК не съществуват към настоящия момент в ЕИСС**), изписват се главни букви там, където трябва да са малки, и др., като това са само някои от потвържденията, че **тази система е изградена изцяло в разрез с изискванията на устройствените и процесуални закони, регулиращи съдебната система**. Сериозни проблеми има и при форматирането: разместване на текста; прекалено големи разстояния между редовете; при поставяне на текст се появяват символи („-“, „X“), както и интервали между отделните букви, които не са нанасяни на текстовия редактор от съответния служител, но се визуализират при пренасянето (поставянето) им от текстовия редактор WORD в ЕИСС дори и в случаите, в които е избрана опцията „запазване на форматирането“. Поради непригодността на програмата при пренасянето на текста от текстовия редактор WORD в ЕИСС се появяват и странни и недопустими за официален текст символи като „□“, каквито не са използвани в създадения от съдията текст.

За изпълнение разпоредбата на чл. 360л ЗСВ (в сила от **09.08.2016 г.**), която следва да е добре известна на авторите на системата, предвиждаща органите на съдебната власт да обменят помежду си електронни дела и електронни документи автоматизирано и по електронен път в условия на оперативна съвместимост и информационна сигурност, не съществува дори и намек в одобрената от ВСС към момента ЕИСС.

Така разработената система не позволява и на адвокатите да правят справки по делата, освен със заявка по всяко отделно дело, която трябва да бъде одобрена от съдия със „задача“ в системата, отново с множество стъпки, въпреки разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от Закона за адвокатурата, регламентираща достъп на адвоката до всички дела, само въз основа на качеството му адвокат, удостоверено чрез представяне на съответна карта.

За страна по делото пък създателите на програмата са изключили възможността да се справи, ако не е софтуерен специалист. Участващите в наказателното производство страни дори нямат достъп до ЕИСС и техните права са сериозно накърнени, независимо че чл. 360р и чл. 360с ЗСВ изискват обявяването да се извършва чрез последователното въвеждане в регистъра на съдържащите се в съответния акт данни, като **достъп до обявените в регистъра актове имат участниците в производството и оправомощени от тях или по закон лица**. Съгласно чл. 122, ал. 1 КРБ физическите и юридическите лица имат право на защита във всички стадии на процеса. Правото на защита се упражнява по ред, определен със закон, като правото на защита, в частност правото на достъп до съд, обаче няма абстрактно съдържание. Конституцията изрично го свързва с накърняването на субективни права и законни интереси. Ако от стесняването на правните възможности спрямо определени участници в съдебното производство произтича засягане на техните права и законни интереси, може да се постави и въпросът за неоправдано ограничаване на конституционните им права. Нарушаването на процесуалните права на участниците в наказателния процес представлява също така и **основание за отмяна на съдебния акт** и връщане на делото за отстраняване на нарушението – чл. 348, ал. 3, т. 1 НПК.

Неясно кой „специалист“ е решил, че ролята на съдията е да работи с „програмни продукти“, да създава и изпълнява електронни „задачи“, да следи за наличие на „знаменца“ и други странни знаци в компютъра си ежеминутно, вместо да изпълнява служебните си задължения, възложени му от Конституцията

и ЗСВ, а именно да правораздава. На практика в тежест на съдии и служители се възлагат нови технически задължения, което сериозно затруднява правораздавателната дейност, изискваща да се прилагат точно законите и да се осигуряват правни гаранции за защита правата и законните интереси на гражданите.

Не на последно място, така създаденият софтуер е некачествен, тромав, блокира работата на компютрите и ако в периода, в който съдията изготвя акта си, същият има нужда да ползва правно-информационна система, това не му е „позволено“ от създателите на програмата, защото „свършената“ ЕИСС се изключва и след като съдията е прочел релевантните текстове от закона и съдебната практика, трябва отново с поредица от стъпки да се върне към изготвяния акт.

При това всички опити от страна на съдии от всички инстанции да посочат на ВСС проблемите и да потърсят помощ същите да бъдат разрешени **преди въвеждането в действие на системата**, за да не се намалява бързината и влошава качеството на правосъдието и да не се накърняват правата на страните, са подминавани с обяснението, че системата в бъдеще щяла да бъде подобрена. Само че колегите юристи от ВСС очевидно са забравили, че Законът за задълженията и договорите в разпоредбата на чл. 265, ал. 2 предвижда, че ако при извършване на работата изпълнителят се е отклонил от поръчката и ако **отклонението от поръчката или недостатъците са толкова съществени, че работата е негодна за нейното договорно или обикновено предназначение, поръчващият може да развали договора**, а не необосновано да оправдава изпълнителя за неизпълнението му с абсурдния аргумент че изработеното щяло да стане „полезно“ след време. Лишено от каквато и да било опора в закона е и решението на ВСС при отстраняването на така наречените „грешки“ изпълнителят да бъде „поканен“ отново, **като необосновано дори му бъде заплатено допълнително възнаграждение** за това, че самият той очевидно не е изпълнил качествено възложената му работа.

Като съзнаваме, че това е само малка част от множеството проблеми, които са пренебрегнати от възложителя и очевидно не могат да бъдат отстранени от този изпълнител, смятаме, че ЕИСС не само не води до по-бързо и качествено електронно правораздаване, но връща съдебната власт години назад – бавна, некачествена и най-вече безсмислена система, която не е подчинена на основната цел при създаването ѝ – да съдейства за извършването на цялостна реформа в съдебната система, което да доведе до по-бързо и ефективно правосъдие, а оттам и до по-пълноценно усещане за справедливост в обществото.

„Законът, ако не съвсем мъртъв, то поне е много сух, ако съдията не вложи макар и малка част от себе си, от своя ум, от своята личност. Не е истински съдия оня, който като автомат изпълнява своята роля на раздаване на правосъдие. Писаният, мъртъв закон, без живия, следващ развитието на живота съдия, не може да съществува. Безличното, механично правосъдие не е правосъдие“ – проф. Алфред Мартин, бележит швейцарски юрист от началото на 20-ти век.